

LBRIS

We know
books

TREZIREA LA VIAȚĂ

KATE CHOPIN

Traducere din limba engleză
ANCA-GABRIELA SÎRBU

LITERA

București

I

Din cușca atârnată de tocul ușii, un papagal cu pene galbene și verzi striga întruna:

„*Allez-vous-en! Allez-vous-en!*
*Sapristi!*¹ E-n regulă!“

Vorbea puțin spaniola și încă o limbă pe care nu o înțelegea nimeni sau, poate, numai o altă pasăre aflată de partea cealaltă a ușii și ale cărei triluri se înălțau în adierea vântului cu o insistență sâcâitoare:

Nefiind în stare să se bucure de lectura ziarului, domnul Pontellier se ridică vădit nemulțumit, scoțând

¹ Pleacă de aici! Pleacă de aici! Pentru Dumnezeu! (în limba franceză în original) (Notele aparțin redacției.)

o exclamație plină de dezgust. Porni de-a lungul verandei și traversă „podețele“ care legau între ele vilișoarele. Până atunci șezuse în fața clădirii principale. Cele două păsări aparțineau proprietăresei, Madame Lebrun, așa încât aveau dreptul să facă oricât de multă gălăgie poșteau. Domnul Pontellier se bucura de privilegiul de a se lipsi de tovărășia lor atunci când îi devenea nesuferită.

Se opri la ușa vilei sale, penultima din șir, a patra pornind de la clădirea principală. La intrare se afla un balansoar de răchită pe care se așeză și se apucă din nou să-și citească ziarul. Era duminică, iar ziarul era de sâmbătă. Ziarele de duminică nu sosiseră încă la Grand Isle. Era deja la curent cu noutățile comerciale, așa că își aruncă o privire rapidă asupra articolelor și știrilor pe care nu apucase să le citească alaltăieri, când plecase din New Orleans.

Domnul Pontellier purta ochelari. Era un bărbat de patruzeci de ani, de statură mijlocie, destul de zvelt și ușor adus de spate. Avea părul castaniu, drept, pieptănat cu cărare într-o parte și barba scurtă și îngrijită.

Din când în când își ridica ochii de pe ziar și privea în jur. Era mai multă zarvă ca oricând în „casă“. Clădirea principală era numită totdeauna „casă“ pentru a o deosebi de vile. Păsărelele își vedeau înainte de trilurile și trăncăneala lor. Gemenele familiei

Farival cântau la pian un duet din *Zampa*. Madame Lebrun umbla întruna încolo și încoace, dând ordine pe un ton ridicat băiatului din curte, când se afla în casă, și adresându-se apoi, pe același ton ridicat, unui slujitor din sufragerie, când ieșea afară. Era o femeie tânără, cu o înfățișare proaspătă, îmbrăcată totdeauna în rochii albe cu mânecute. Fustele scrobite îi foșneau când se mișca de colo-colo. Ceva mai departe, în fața unei vile, o femeie îmbrăcată în negru se plimba singură în sus și în jos depănându-și mătăniile. Mulți din cei aflați la *pension* plecaseră la Chênière Caminada ca să ia parte la slujbă. Câțiva tineri jucau crochet la umbra stejarilor. Copiii domnului Pontellier erau tot acolo – doi băieți voinici de patru și, respectiv, cinci ani. Doica mulatră îi urma îndeaproape cu un aer visător și distant.

În cele din urmă, domnul Pontellier își aprinse o țigară de foi și începu să fumeze lăsând ziarul să-i cadă din mână. Privirea i se oprise asupra unei umbrele albe care se apropia agale dinspre plajă. Umbrela se distingea clar printre trunchiurile uscate ale stejarilor, dincolo de fâșia de pământ galbenă, presărată cu mușețel. Golful părea pierdut undeva departe, contopit cu albastrul lăptos al cerului. Umbrela înainta alene. La adăpostul ei se aflau soția sa, doamna Pontellier, și tânărul Robert Lebrun. Ajungând la vilă, cei doi se așezară față în față, pe

treapta cea mai de sus, cu un aer obosit, fiecare sprinjindu-se de câte un stâlp al verandei.

– Ce prostie! Să te scalzi la ora asta și pe căldura asta! exclamă domnul Pontellier.

Făcuse și el o baie la răsăritul soarelui. De aceea dimineața îi părea acum nesfârșit de lungă.

– Te-ai înnegrit atât de tare că ești de nerecunoscut, adăugă el privind-și soția așa cum privești un obiect de preț care îți aparține și constăți că a fost ușor vătămat.

Soția sa își ridică mâinile puternice și frumoase și le examinează cu un ochi critic, trăgându-și mânecile mai sus de încheieturi. Privindu-și mâinile, își aminti de inelele pe care i le dăduse soțului ei înainte de a pleca la plajă. Fără un cuvânt, întinse mâna spre el, iar domnul Pontellier, înțelegând gestul, scoase inelele din buzunarul vestei și i le puse în palmă. Doamna Pontellier își puse inelele, apoi, strângându-și genunchii la piept cu brațele, privi spre Robert și începu să râdă. Inelele îi scânteiau pe degete. Tânărul îi răspunse cu un zâmbet.

– Ce s-a întâmplat? întrebă Pontellier privind amuzat când la unul, când la celălalt.

Era ceva cât se poate de banal, o întâmplare petrecută departe în larg pe care cei doi încercau să i-o relateze în același timp, dar care povestită își pierdea tot farmecul. Amândoi își dădură seama

de acest lucru, la fel ca și domnul Pontellier. Acesta căscă și se întinse. Apoi se ridică și le spuse că îl bate gândul să se ducă la hotelul Klein să facă o partidă de biliard.

– Vino cu mine, Lebrun! îi sugeră lui Robert, dar tânărul recunoscuse cinstit că preferă să rămână pe loc și să stea de vorbă cu doamna Pontellier.

– Când te plictisește, expediază-l, Edna! își instrui domnul Pontellier soția când se pregătea să plece.

– Uite, ia asta! spuse doamna Pontellier oferindu-i umbrela.

Domnul Pontellier o luă, o ridică deasupra capului, coborî scările și se depărtă.

– Vii la cină? îl întrebă soția.

Domnul Pontellier se opri o clipă în loc și ridică din umeri. Căută în buzunarul vestei, constată că are o bancnotă de zece dolari. Nu era hotărât; poate se va întoarce la cină, poate nu. Depindea de ce lume va găsi la Klein și de amploarea partidei. Fără să-și rostească gândurile, soția îl înțelese și îi adresă un gest de rămas-bun.

Când îl văzură plecând, copiii își exprimară dorința de a merge cu tatăl lor. El îi sărută și le promise să le aducă bomboane și alune.

II

Ochii vioi și strălucitori ai doamnei Pontellier erau de un căprui deschis, apropiat de culoarea părului. A avea un fel aparte de a-și întoarce iute ochii și de a-i fixa asupra unui obiect cu o privire pierdută parcă într-un labirint de gânduri și visări.

Sprâncenele aveau o nuanță mai închisă decât părul. Erau groase și aproape drepte, accentuând adâncimea ochilor. Era o femeie plăcută mai degrabă decât frumoasă. Chipul ei te impresiona prin expresia de sinceritate și prin mobilitatea subtilă și contradictorie a trăsăturilor. A avea un fel de a se purta cât se poate de prietenos.

Robert își răsuci o țigară. Spunea că fumează țigări obișnuite pentru că nu-și poate permite să fumeze țigări de foi. A avea în buzunar o țigară de foi pe care i-o oferise domnul Pontellier și pe care o păstra ca să o savureze după cină.

Pentru el era un lucru cât se poate de firesc și de normal. În privința culorilor nu se deosebea prea mult de cea lângă care ședea. Obrajii bărbieriți cu grijă făceau ca asemănarea dintre ei să fie și mai evidentă. Chipul său senin nu era întunecat de nici o umbră de grijă. În ochi i se adunase întreaga strălucire și moleșeală a zilei de vară.

Doamna Pontellier întinse mâna după un evantai din frunze de palmier și începu să-și facă vânt în timp ce Robert trimitea alene printre buze fumul străveziu al țigării. Vorbeau întruna despre tot ce era în jurul lor; despre întâmplarea nostimă din apă – care acum redevenea amuzantă; despre vânt și despre copaci; despre cei care plecaseră la Chênière; despre copiii care jucau crochet la umbra stejarilor; despre gemenele familiei Farival care interpretau uvertura la *Poetul și țăranul*.

Robert vorbea mai ales despre el însuși. Era tânăr și considera că nu există subiect mai potrivit. Doamna Pontellier vorbea puțin despre propria persoană din același motiv. Fiecare din ei asculta cu interes spusele celuilalt.

Robert îi povestea despre intenția sa mai veche de a pleca în Mexic, pe care nu reușise încă să o pună în practică. Deocamdată avea o slujbă modestă la o casă de comerț din New Orleans unde, datorită faptului că vorbea la fel de bine engleza,